

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Beleid

Onderwerp:

Uitwerking voorstellen Integraal Huisvestingsplan vervangende nieuwbouw Splithofstraat en uitbreiding Kindcentrum Borgele

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 25-01-2022
Notanummer	: 2022-25
Datum	: 25-01-2022
Programma	: 09-Jeugd en onderwijs
Portefeuillehouder	: Wethouder Rorink,
Bijlage(n)	: 2022-25 bijlage 1 advies deskundige.pdf,2022-25 Bijlage 2 fin consequenties.pdf,persbericht ihp_GB.docx

Parafering

17-01-2022: Programmamanager18-01-2022: Wethouder

Agendering

* 18-01-2022: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

* 20-01-2022: adjunct-secretaris en teammanager Concernstaf

Definitieve akkoord

26-01-2022

B & W d.d.: 25-01-2022

Besluit

1. Voor de vervangende nieuwbouw van het schoolgebouw Splithofstraat 1 de omvang van de VSO-school vast te stellen op 125 leerlingen.
2. Aan de vervangende nieuwbouw van de VSO-school aan de Splithofstraat de bekostiging van een interne zaal voor bewegingsonderwijs toe te voegen
3. Voor de uitbreiding van het Kindcentrum Borgele aan het Groenewold uit te gaan van de bekostiging van een permanente uitbreiding
4. De Raad voor te stellen:
 - a. Voor de vervangende nieuwbouw van een VSO-school voor 125 leerlingen aan de Splithofstraat een budget van € 4.999.203,-- beschikbaar te stellen
 - b. Voor de realisering van een interne zaal voor bewegingsonderwijs in de nieuwbouw van de VSO-school in de Splithofstraat een budget van € 1.434.990,-- beschikbaar te stellen
 - c. Voor de realisering van een permanente uitbreiding van het Kindcentrum Borgele aan het Groenewold een budget van € 1.112.993,-- beschikbaar te stellen
 - d. De begroting te wijzigen
5. Het raadsvoorstel en het ontwerp-raadsbesluit vast te stellen
6. De stukken aan te bieden aan de Raad

De nota en het besluit openbaar te maken.

Inleiding

Met uw besluit van 2 november 2021 is het Integraal Huisvestingsplan voor primair en voortgezet onderwijs 2021-2026 (IHP) vastgesteld en is de Raad hierover via een raadsmededeling geïnformeerd. In het IHP zijn de voorzieningen

beschreven die in de komende jaren in de onderwijshuisvesting noodzakelijk zijn en waarvoor de gemeente op grond van haar wettelijke zorgplicht voor de nodige financiële middelen moet zorgen. Via de begrotingsbehandeling zijn budgetten voor de voorzieningen in het IHP gereserveerd.

In het IHP is voor een enkele voorzieningen een prioritering opgenomen. De in het IHP onder 1 en 2 geprioriteerde voorstellen, te weten vervangende nieuwbouw voor de VSO-school aan de Splithofstraat en de uitbreiding van het Kindcentrum Borgele aan het Groenewold zijn inmiddels nader uitgewerkt en besproken met de desbetreffende schoolbesturen. De nadere uitwerking van deze voorstellen en de financiële consequenties hiervan worden in deze nota en raadsvoorstel ter besluitvorming aan u voorgelegd. Dit zijn:

1. Vaststelling van de omvang van de vervangende nieuwbouw VSO-school in de Splithofstraat;
2. Toevoeging van een afzonderlijke gymzaal in de nieuwbouw aan de Splithofstraat ten behoeve van VSO-school
3. Permanente uitbreiding van het Kindcentrum Borgele in plaats van een tijdelijke uitbreiding met noodlokalen

Ad 1 Omvang schoolgebouw

Per 1 januari 2022 is de VSO-locatie van Intermetzo Onderwijs door Pluryn overgedragen aan SOTOG. SOTOG is een groot schoolbestuur met 16 scholen voor speciaal en voorgezet speciaal onderwijs (VSO) in Twente en de Achterhoek. In de achterliggende jaren is ongeveer 80% van de VSO-leerlingen die in Deventer wonen naar een VSO-school buiten Deventer gegaan. Dit is onder meer een gevolg van het feit dat er eerder in Deventer 3 VSO scholen waren, te weten de Bolster, de Ambelt en Intermetzo. Zowel Bolster als de Ambelt zijn een aantal jaren terug gestopt met het verzorgen van onderwijs in Deventer. Intermetzo bleef als enige school in Deventer achter en eind 2016 heeft het toenmalige schoolbestuur zich beraden over de vraag om haar leerlingen over te brengen naar een vestiging in Eefde. Als tijdelijke oplossing voor de huisvesting van de Intermetzo leerlingen in Deventer werd de Splithofstraat in gebruik gegeven. De Splithofstraat was aanvankelijk bedoeld voor alleen het schooljaar 2017/2018, waarna duidelijkheid zou ontstaan over de toekomst van het VSO in Deventer. Die duidelijkheid heeft echter langer op zich laten wachten. Met het aantreden per 1 januari 2022 van SOTOG, als schoolbestuur met een gedegen visie op het VSO ontstaat in Deventer een VSO-school met potentie. In het IHP heeft de vervangende nieuwbouw van de VSO de hoogste prioriteit gekregen, na beschikbaar stellen van het budget kan het nieuwe schoolbestuur snel aan de slag met de voorbereiding van de nieuwbouw van de school.

In het IHP is uitgegaan van vervangende nieuwbouw van een gebouw voor 75 leerlingen. De prognose die SOTOG heeft laten opstellen op basis van hun visie geeft aan dat sprake kan zijn van een school voor 125 leerlingen. In de visie wordt ervan uitgegaan dat een school met alle expertise in huis voor de VSO-leerlingen een kentering in de leerlingenstroom teweeg brengt. In 2020 gingen circa 130 VSO- leerlingen die in Deventer wonen met het leerlingenvervoer naar scholen buiten Deventer. De verwachting is dat een groot deel van deze leerlingen geleidelijk naar Deventer zal terugkeren indien daar een goed schoolgebouw staat waarin alle expertise aanwezig is om deze leerlingen het onderwijs te geven dat zij als gevolg van hun problematiek nodig hebben. Over de prognose is onder meer advies ingewonnen van een onafhankelijke deskundige. Dit advies is voor ons aanleiding de omvang van de vervangende nieuwbouw voor de VSO-school aan de Splithofstraat opnieuw vaststellen. Het advies is als bijlage bij deze nota gevoegd.

Gezien het vorenstaande gaan wij akkoord met de realisering van een schoolgebouw van 1895 m2 bruto vloeroppervlakte voor de huisvesting van 125 VSO-leerlingen.

Ad 2 Interne gymzaal voor VSO

Zoals benoemd onder ad 1 wordt in het IHP uitgegaan van 75 leerlingen voor het VSO. Macrogezien was het bij dit aantal leerlingen nog wel mogelijk om voor het bewegingsonderwijs gebruik te maken van een aantal resturen dat het Eddy Hillesum Lyceum (EHL) overhield in de Sporthal Keizerslanden en in de gymzalen op het Vlier. Daarom is in het IHP aanvankelijk geen voorziening opgenomen voor de bouw van een gymzaal voor de VSO-leerlingen. Bij 125 leerlingen op de VSO-school stijgt het aantal uren bewegingsonderwijs conform de Beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs 2015 naar 41, hetgeen inhoudt dat 1,5 gymzaal nodig is. Indien het bewegingsonderwijs van de VSO-school met 125 leerlingen moet worden ondergebracht in de resturen van de gymzalen van het EHL leidt dit tot veel heen en weer pendelen tussen Splithofstraat, sporthal en het Vlier. Een aantal groepen van het EHL van de nieuwbouw Marke-zuid zal in dat geval voor het bewegingsonderwijs naar het Vlier moeten fietsen, omdat de VSO-leerlingen zich uitsluitend mogen verplaatsen onder begeleiding van het personeel van de school. Dit is de reden dat het VSO zo dicht mogelijk bij de Splithofstraat over ruimte voor bewegingsonderwijs moet kunnen beschikken. Door het opnemen van een gymzaal in het gebouw Splithofstraat wordt het gedwongen uitwijken van VSO-leerlingen naar een andere gymzaal tot een minimum beperkt. Eventuele capaciteitstekorten die dan nog ontstaan kunnen worden opgevangen in de resturen in de nabijgelegen sporthal op de Marke-zuid. Het voorkomt in elk geval dat vo-leerlingen van de Marke-zuid naar het Vlier moeten fietsen om daar bewegingsonderwijs te volgen.

De noodzaak voor het toekennen van een budget voor een gymzaal is op grond van het vorenstaande vastgesteld. Naast dat deze zaal wordt ingezet voor bewegingsonderwijs kan de zaal ook worden gebruikt voor trainingen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen en voor psychomotorische therapieën. Wij verwijzen hiervoor ook naar het uitgebrachte advies van de heer B. van Kessel (bijgevoegd).

Ad 3 Permanente uitbreiding Kindcentrum Borgele

In het IHP en bij de behandeling van de begroting is al akkoord gegeven voor een tijdelijke uitbreiding van het Kindcentrum Borgele. Ten tijde van het schrijven van het IHP was nog in onderzoek of permanente uitbreiding tot de mogelijkheden binnen het regime van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs behoorde. Permanente uitbreiding in plaats van noodlokalen heeft uiteraard de voorkeur van de beide schoolbesturen. Omdat voor de Borgloschool en de Linde binnen de afstanden van de verordening geen verwijs mogelijkheden naar leegstaande onderwijsruimte bestaat is in het IHP al opgenomen dat uitbreiding van het Kindcentrum Borgele de prioriteit 2 heeft gekregen. Uit de recente gemeentelijke bevolkingsprognose blijkt dat het aantal 4 tot 11 jarigen in het voedingsgebied van de Borgloschool zodanig toeneemt dat de noodzaak tot uitbreiding gedurende ten minste 15 jaar aanwezig is, hetgeen tot een permanente uitbreiding leidt. Van het aantal leerlingen van de Linde wordt verwacht dat dit over een lange termijn stabiel is.

Voorgesteld wordt dan ook de al goedgekeurde uitbreiding van het Kindcentrum Borgele van tijdelijk naar permanent om te zetten en hiervoor een aanvullend budget aan de Raad te vragen.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Voldoende en adequate huisvesting voor de leerlingen in het primair onderwijs. Leerlingen uit het voedingsgebied van de Borgloschool in de eigen wijk naar

school kunnen. De leerlingen van het SO (De Linde) en het VSO in hun eigen gemeente naar school kunnen zonder lange reizen in de busjes van het leerlingenvervoer.

Kader

- * Wet op het primair onderwijs
- * Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs, gemeente Deventer 2015
- * Beleidsregel bewegingsonderwijs, gemeente Deventer 2015
- * Integraal Huisvestingplan primair en voortgezet onderwijs 2021-2026
- * Collegebesluit nummer 2021-123, d.d. 2 november 2021
- * Begroting 2022 e.v. jaren.

Betrokken partijen en participatie

De besluiten onder 1 en 2 zijn in goed overleg tot stand gekomen met het nieuwe schoolbestuur van de VSO-school. Over besluit 3 is overleg gevoerd met de schoolbesturen van de Borgloschool en de school voor zeer moeilijk lerende kinderen (zmlk) De Linde.

Argumenten voor en tegen

Omvang van de VSO-school:

Voor:

- * Thuis nabij onderwijs voor leerlingen van het VSO is zeer gewenst.
- * Het nieuwe school bestuur is in staat een goed pedagogisch klimaat te scheppen en kan voor iedere leerling inspelen op individuele ondersteuningsbehoefte.
- * Nu gaan elke dag circa 130 leerlingen die in Deventer wonen naar een VSO-school buiten Deventer. Door een goede school voor alle VSO-leerlingen te realiseren zal het vervoer van leerlingen de komende jaren sterk dalen.
- * Op de kosten van het leerlingenvervoer ontstaat een sterke daling.

Tegen:

- * De kapitaallasten van deze investering zijn hoger.
- * Ouders hebben een keuzevrijheid voor de school van hun kinderen.

Interne zaal voor bewegingsonderwijs VSO-school:

Voor:

- * VSO-leerlingen kunnen uitsluitend onder begeleiding van het personeel van de school onder schooltijd van en naar een gymzaal pendelen, hetgeen tijdrovend en ongewenst is. Met een eigen gymzaal wordt dit tijdrovende en ongewenste pendelen voorkomen.
- * De gymzaal van het VSO kan ook worden ingezet voor trainingen en therapieën van leerlingen.
- * Een interne gymzaal creëert rust voor de leerlingen met een gedragsstoornis. Reizen naar een locatie buiten de school genereert de nodige prikkels bij deze leerlingen.
- * Geen uitval van lestijd omdat leerlingen van de VSO of van het EHL over een afstand van circa 1,8 kilometer hoeven te fietsen om in een gymzaal te komen.
- * Het aantal uren bewegingsonderwijs in de zalen van het EHL/Keizerslanden is onvoldoende om alle uren bewegingsonderwijs van het VSO te kunnen

opvangen.

Tegen:

- * De kapitaallasten van deze investering zijn hoger.
- * Ouders hebben een keuzevrijheid voor de school van hun kinderen.

Permanente uitbreiding Kindcentrum Borgele:

Voor:

- * Er zijn binnen de afstanden van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs geen verwijzingsmogelijkheden naar leegstaande onderwijsruimten aanwezig.
- * De prognosecijfers geven voor de Borgloschool aan dat het ruimtetekort als gevolg van de verwachte aantallen leerlingen ten minste 15 jaar aanwezig is.
- * De verwachting is dat het aantal leerlingen van de Linde de komende 15 jaar stabiel blijft waardoor het huidige tekort aan m2 ook gedurende ten minste 15 jaar blijft bestaan.
- * De negende groep van de Borgloschool krijgt nu les in het speellokaal en na de uitbreiding kan er in dit lokaal weer worden gespeeld door de kleuters, waarvoor dit lokaal ook bestemd is.
- * Het huidige ruimtegebrek leidt nu al tot een (tijdelijke) leerlingenstop op speciaal onderwijs van de Linde. Aanmeldingen worden verwezen naar Wilp of Raalte, hetgeen onwenselijk is.
- * Ook de kinderen van het speciaal onderwijs moeten naar een school in hun eigen stad kunnen gaan.
- * Permanente uitbreiding door een opbouw op het bestaande gebouw te plaatsen doet recht aan het mooie ontwerp van de school.

Tegen:

- * De kapitaallasten van deze investering zijn hoger en lopen langer (35 in plaats van 15 jaar).
- * Ouders hebben een keuzevrijheid voor de school van hun kinderen.

Financiële consequenties en dekking

In het overzicht (bijlage 2) is een vergelijking gemaakt tussen de investeringsbedragen en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten in het eerste jaar na oplevering die reeds in de begroting 2022 en volgende jaren zijn opgenomen en de investering en kapitaallasten op basis van de nader uitgewerkte voorstellen. Voor de uitgewerkte voorstellen is al uitgegaan van naar de 2022 geïndexeerde normbedragen van de VNG. Uit dit overzicht blijkt dat de totale meerkosten uitgedrukt in kapitaallasten gedurende het eerste jaar waarin de afschrijving zijn aanvang neemt € 146.662,- bedragen.

Dekking

In de begroting 2022 zijn de Splithofstraat en Borgele als autonome ontwikkelingen opgenomen. De nadere uitwerking van de voorzieningen in het IHP zijn op grond van de vigerende wetgeving noodzakelijk en daarmee ook autonome ontwikkelingen. Financieel wordt het programma bij autonome ontwikkelingen door de algemene middelen gecompenseerd. Binnen programma 9 wordt in de toekomst een besparing verwacht, een indirect effect van een nieuwe VSO-school in Deventer. De kosten van het leerlingenvervoer zullen hoogstwaarschijnlijk dalen. De consequenties worden te zijner tijd beoordeeld.

Aanpak en uitvoering

De schoolbesturen ontvangen nadat de raad de budgetten beschikbaar heeft gesteld via een beschikking op de hoogte gebracht. Daarna volgt het overleg tussen gemeente en schoolbesturen over de wijze van de uitvoering. Uitgangspunt in deze is steeds dat het schoolbestuur optreedt als opdrachtgever.

RAADSVOORSTEL

Onderwerp	:	Uitwerking voorstellen Integraal Huisvestingsplan vervangende nieuwbouw Splithofstraat en uitbreiding Kindcentrum Borgele
Portefeuillehouder	:	Wethouder Rorink,
Voorstelnummer	:	2022-25
Datum B en W besluit	:	25-01-2022
Team	:	DEV-BLD

Inleiding

Met ons besluit van 2 november 2021 is het Integraal Huisvestingsplan voor primair en voortgezet onderwijs 2021-2026 (IHP) vastgesteld en is de Raad daarover via een raadsmededeling geïnformeerd. In het IHP zijn de voorzieningen beschreven die in de komende jaren in de onderwijshuisvesting noodzakelijk zijn en waarvoor de gemeente op grond van haar wettelijke zorgplicht voor de nodige financiële middelen moet zorgen. Via de begrotingsbehandeling zijn budgetten voor de voorzieningen in het IHP gereserveerd.

In het IHP is voor een enkele voorzieningen een prioritering opgenomen. De in het IHP onder 1 en 2 geprioriteerde voorstellen, te weten vervangende nieuwbouw voor de VSO-school aan de Splithofstraat en de uitbreiding van het Kindcentrum Borgele aan het Groenewold zijn inmiddels nader uitgewerkt en besproken met de desbetreffende schoolbesturen. De nadere uitwerking van deze voorstellen en de financiële consequenties hiervan worden in deze nota en raadsvoorstel ter besluitvorming aan u voorgelegd. Dit zijn:

1. Vaststelling van de omvang van de vervangende nieuwbouw VSO-school in de Splithofstraat;
2. Toevoeging van een afzonderlijke gymzaal in de nieuwbouw aan de Splithofstraat ten behoeve van VSO-school
3. Permanente uitbreiding van het Kindcentrum Borgele in plaats van een tijdelijke uitbreiding met noodlokalen

Ad 1 Omvang schoolgebouw

Per 1 januari 2022 is de VSO-locatie van Intermetzo Onderwijs door Pluryn overgedragen aan SOTOG. SOTOG is een groot schoolbestuur met 16 scholen voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs (VSO) in Twente en de Achterhoek. In de achterliggende jaren is ongeveer 80% van de VSO-leerlingen die in Deventer wonen naar een VSO-school buiten Deventer gegaan. Dit is onder meer een gevolg van het feit dat er eerder in Deventer 3 VSO scholen waren, te weten de Bolster, de Ambelt en Intermetzo. Zowel Bolster als de Ambelt zijn een aantal jaren terug gestopt met het verzorgen van onderwijs in Deventer. Intermetzo bleef als enige school in Deventer achter en eind 2016 heeft het toenmalige schoolbestuur zich beraden over de vraag om haar leerlingen over te brengen naar een vestiging in Eefde. Als tijdelijke oplossing voor de huisvesting van de Intermetzo leerlingen in Deventer werd de Splithofstraat in gebruik gegeven. De Splithofstraat was aanvankelijk bedoeld voor alleen het schooljaar 2017/2018, waarna duidelijkheid zou ontstaan over de toekomst van het VSO in Deventer. Die duidelijkheid heeft echter langer op zich laten wachten. Met het aantreden per 1 januari 2022 van SOTOG, als schoolbestuur met een gedegen visie op het VSO ontstaat in Deventer een VSO-school met potentie. In het IHP heeft de vervangende nieuwbouw van de VSO de hoogste prioriteit gekregen, na beschikbaar stellen van het budget kan het nieuwe schoolbestuur snel aan de slag met de voorbereiding van de nieuwbouw van de school.

In het IHP is uitgegaan van vervangende nieuwbouw van een gebouw voor 75 leerlingen. De prognose die SOTOG heeft laten opstellen op basis van hun visie geeft aan dat sprake kan zijn van een school voor 125 leerlingen. In de visie wordt ervan uitgegaan dat een school met alle expertise in huis voor de

VSO-leerlingen een kentering in de leerlingenstroom teweeg brengt. In 2020 gingen circa 130 VSO- leerlingen die in Deventer wonen met het leerlingenvervoer naar scholen buiten Deventer. De verwachting is dat een groot deel van deze leerlingen geleidelijk naar Deventer zal terugkeren indien daar een goed schoolgebouw staat waarin alle expertise aanwezig is om deze leerlingen het onderwijs te geven dat zij als gevolg van hun problematiek nodig hebben. Over de prognose is advies ingewonnen onafhankelijke deskundige. Het advies is voor ons aanleiding de omvang van de vervangende nieuwbouw voor de VSO-school aan de Splithofstraat opnieuw vaststellen. Zie de bijlage.

Gezien het vorenstaande gaan wij akkoord met de realisering van een schoolgebouw van 1895 m2 bruto vloeroppervlakte voor de huisvesting van 125 VSO-leerlingen.

Ad 2 Interne gymzaal voor VSO

Zoals benoemd onder Ad 1 wordt in het IHP uitgegaan van 75 leerlingen voor het VSO. Macrogezien was het bij dit aantal leerlingen nog wel mogelijk om voor het bewegingsonderwijs gebruik te maken van een aantal resturen dat het Etty Hillesum Lyceum (EHL) overhield in de Sporthal Keizerslanden en in de gymzalen op het Vlier. Daarom is in het IHP aanvankelijk geen voorziening opgenomen voor de bouw van een gymzaal voor de VSO-leerlingen. Bij 125 leerlingen op de VSO-school stijgt het aantal uren bewegingsonderwijs conform de Beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs 2015 naar 41, hetgeen inhoudt dat 1,5 gymzaal nodig is. Indien het bewegingsonderwijs van de VSO-school met 125 leerlingen moet worden ondergebracht in de resturen van de gymzalen van het EHL leidt dit tot veel heen en weer pendelen tussen Splithofstraat, sporthal en het Vlier. Een aantal groepen van het EHL van de nieuwbouw Marke-zuid zal in dat geval voor het bewegingsonderwijs naar het Vlier moeten fietsen, omdat de VSO-leerlingen zich uitsluitend mogen verplaatsen onder begeleiding van het personeel van de school. Dit is de reden dat het VSO zo dicht mogelijk bij de Splithofstraat over ruimte voor bewegingsonderwijs moet kunnen beschikken. Door het opnemen van een gymzaal in het gebouw Splithofstraat wordt het gedwongen uitwijken van VSO-leerlingen naar een andere gymzaal tot een minimum beperkt. Eventuele capaciteitstekorten die dan nog ontstaan kunnen worden opgevangen in de resturen in de nabijgelegen sporthal op de Marke-zuid. Het voorkomt in elk geval dat vo-leerlingen van de Marke-zuid naar het Vlier moeten fietsen om daar bewegingsonderwijs te volgen.

De noodzaak voor het toekennen van een budget voor een gymzaal is op grond van het vorenstaande vastgesteld. Naast dat deze zaal wordt ingezet voor bewegingsonderwijs kan de zaal ook worden gebruikt voor trainingen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen en voor psychomotorische therapieën. Wij verwijzen hiervoor ook naar het uitgebrachte advies van de heer B. van Kessel (bijgevoegd). Wij gaan dan ook akkoord met het toekennen van de gevraagde voorziening.

Ad 3 Permanente uitbreiding Kindcentrum Borgele

In het IHP en bij de behandeling van de begroting is al akkoord gegeven voor een tijdelijke uitbreiding van het Kindcentrum Borgele. Ten tijde van het schrijven van het IHP was nog in onderzoek of permanente uitbreiding tot de mogelijkheden binnen het regime van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs behoorde. Permanente uitbreiding in plaats van noodlokale heeft uiteraard de voorkeur van de beide schoolbesturen. Omdat voor de Borgloschool en de Linde binnen de afstanden van de verordening geen verwijs mogelijkheden naar leegstaande onderwijsruimte bestaat is in het IHP al opgenomen dat uitbreiding van het Kindcentrum Borgele de prioriteit 2 heeft gekregen. Uit de recente gemeentelijke bevolkingsprognose blijkt dat het aantal 4 tot 11 jarigen in het voedingsgebied van de Borgloschool zodanig toeneemt dat de noodzaak tot

uitbreiding gedurende ten minste 15 jaar aanwezig is, hetgeen tot een permanente uitbreiding leidt. Van het aantal leerlingen van de Linde wordt verwacht dat dit over een lange termijn stabiel is.

Voorgesteld wordt dan ook de al goedgekeurde uitbreiding van het Kindcentrum Borgele van tijdelijk naar permanent om te zetten en hiervoor een aanvullend budget te vragen.

Raadsvoorstel

1. Voor de vervangende nieuwbouw van een VSO-school voor 125 leerlingen aan de Splithofstraat een budget van € 4.999.203,-- beschikbaar te stellen; 2. Voor de realisering van een interne zaal voor bewegingsonderwijs in de nieuwbouw van de VSO-school in de Splithofstraat een budget van € 1.434.990,-- beschikbaar te stellen 3. Voor de realisering van een permanente uitbreiding van het Kindcentrum Borgele aan het Groenewold een budget van € 1.112.993,-- beschikbaar te stellen. 4. De begroting te wijzigen.

Kern raadsvoorstel

Zoals in de inleiding door ons nader is onderbouwd hebben wij vastgesteld dat de onder 1 tot en met 3 noodzakelijk zijn en in dit voorstel vragen wij de Raad de budgetten ter beschikking te stellen om deze voorzieningen door de schoolbesturen te kunnen laten realiseren.

Beoogd resultaat

Voldoende en adequate huisvesting voor de leerlingen in het primair onderwijs. Leerlingen uit het voedingsgebied van de Borgloschool in de eigen wijk naar school kunnen. De leerlingen van het SO (De Linde) en het VSO in hun eigen gemeente naar school kunnen zonder lange reizen in de busjes van het leerlingenvervoer. Na toekenning van de budgetten kunnen de schoolbesturen de voorzieningen realiseren.

Kader

- * Wet op het primair onderwijs
- * Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs, gemeente Deventer 2015
- * Beleidsregel bewegingsonderwijs, gemeente Deventer 2015
- * Raadsmededeling 2021-123
- * Integraal Huisvestingplan primair en voortgezet onderwijs 2021-2026
- * Collegebesluit nummer 2021-123, d.d. 2 november 2021
- * Begroting 2022 e.v. jaren.

Argumenten ten behoeve van de raad

Omvang van de VSO-school:

Voor:

- * Thuis nabij onderwijs voor leerlingen van het VSO is zeer gewenst.
- * Het nieuwe school bestuur is in staat een goed pedagogisch klimaat te scheppen en kan voor iedere leerling inspelen op individuele ondersteuningsbehoefte.
- * Nu gaan elke dag circa 130 leerlingen die in Deventer wonen naar een VSO-school buiten Deventer. Door een goede school voor alle VSO-leerlingen te realiseren zal het vervoer van leerlingen de komende jaren sterk dalen.

* Op de kosten van het leerlingenvervoer ontstaat een sterke daling.

Tegen:

- * De kapitaallasten van deze investering zijn hoger.
- * Ouders hebben een keuzevrijheid voor de school van hun kinderen.

Gymzaal:

Voor:

- * VSO-leerlingen kunnen uitsluitend onder begeleiding van het personeel van de school onder schooltijd van en naar een gymzaal pendelen, hetgeen tijdrovend en ongewenst is. Met een eigen gymzaal wordt dit tijdrovende en ongewenste pendelen voorkomen.
- * De gymzaal van het VSO kan ook worden ingezet voor trainingen en therapieën van leerlingen.
- * Een interne gymzaal creëert rust voor de leerlingen met een gedragsstoornis. Reizen naar een locatie buiten de school genereert de nodige prikkels bij deze leerlingen.
- * Geen uitval van lestijd omdat leerlingen van de VSO of van het EHL over een afstand van circa 1,8 kilometer hoeven te fietsen om in een gymzaal te komen.
- * Het aantal uren bewegingsonderwijs in de zalen van het EHL/Keizerslanden is onvoldoende om alle uren bewegingsonderwijs van het VSO te kunnen opvangen.

Tegen:

- * De kapitaallasten van deze investering zijn hoger.
- * Ouders hebben een keuzevrijheid voor de school van hun kinderen.

Permanente uitbreiding Kindcentrum Borgele:

Voor:

- * Er zijn binnen de afstanden van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs geen verwijzingsmogelijkheden naar leegstaande onderwijsruimten aanwezig.
- * De prognosecijfers geven voor de Borgschool aan dat het ruimtetekort als gevolg van de verwachte aantallen leerlingen ten minste 15 jaar aanwezig is.
- * De verwachting is dat het aantal leerlingen van de Linde de komende 15 jaar stabiel blijft waardoor het huidige tekort aan m2 ook gedurende ten minste 15 jaar blijft bestaan.
- * De negende groep van de Borgschool krijgt nu les in het speellokaal en na de uitbreiding kan er in dit lokaal weer worden gespeeld door de kleuters, waarvoor dit lokaal ook bestemd is.
- * Het huidige ruimtegebrek leidt nu al tot een (tijdelijke) leerlingenstop op speciaal onderwijs van de Linde. Aanmeldingen worden verwezen naar Wilp of Raalte, hetgeen onwenselijk is.
- * Ook de kinderen van het speciaal onderwijs moeten naar een school in hun eigen stad kunnen gaan.
- * Permanente uitbreiding door een opbouw op het bestaande gebouw te plaatsen doet recht aan het mooie ontwerp van de school.

Tegen:

- * De kapitaallasten van deze investering zijn hoger en lopen langer (35 jaar in plaats van 15 jaar).
- * Ouders hebben een keuzevrijheid voor de school van hun kinderen.

Betrokken partijen en participatie

De besluiten onder 1 en 2 zijn in goed overleg tot stand gekomen met het nieuwe schoolbestuur van de VSO-school. Over besluit 3 is overleg gevoerd met de schoolbesturen van de Borgloschool en de school voor zeer moeilijk lerende kinderen (zmlk) De Linde.

Financiële consequenties

In het overzicht (bijlage 2) is een vergelijking gemaakt tussen de investeringsbedragen en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten in het eerste jaar na oplevering die reeds in de begroting 2022 en volgende jaren zijn opgenomen en de investering en kapitaallasten op basis van de nader uitgewerkte voorstellen. Voor de uitgewerkte voorstellen is al uitgegaan van naar de 2022 geïndexeerde normbedragen van de VNG. Uit dit overzicht blijkt dat de totale meerkosten uitgedrukt in kapitaallasten gedurende het eerste jaar waarin de afschrijving zijn aanvang neemt € 146.662,- bedragen.

Dekking

In de begroting 2022 zijn de Splithofstraat en Borgele als autonome ontwikkelingen opgenomen. De nadere uitwerking van de voorzieningen in het IHP zijn op grond van de vigerende wetgeving noodzakelijk en daarmee ook autonome ontwikkelingen. Financieel wordt het programma bij autonome ontwikkelingen door de algemene middelen gecompenseerd. Binnen programma 9 wordt in de toekomst een besparing verwacht, een indirect effect van een nieuwe VSO-school in Deventer. De kosten van het leerlingenvervoer zullen hoogstwaarschijnlijk dalen. De consequenties worden te zijner tijd beoordeeld.

Betrokkenheid raad

De betrokkenheid van de Raad is gebaseerd op het budgetrecht.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer
de secretaris de burgemeester,

M.A. Kossen

R.C. König

RAADSBESLUIT

Onderwerp : Uitwerking voorstellen Integraal Huisvestingplan vervangende nieuwbouw Splithofstraat en uitbreiding Kindcentrum Borgele
Voorstelnummer : 2022-25
Raadstafel d.d. :
Raadsvergadering :

De raad van de gemeente Deventer,
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 25-01-2022, nummer 2022-25

BESLUIT

1. Voor de vervangende nieuwbouw van een VSO-school voor 125 leerlingen aan de Splithofstraat een budget van € 4.999.203,-- beschikbaar te stellen;
2. Voor de realisering van een interne zaal voor bewegingsonderwijs in de nieuwbouw van de VSO-school in de Splithofstraat een budget van € 1.434.990,-- beschikbaar te stellen;
3. Voor de realisering van een permanente uitbreiding van het Kindcentrum Borgele aan het Groenewold een budget van € 1.112.993,-- beschikbaar te stellen.
4. De begroting te wijzigen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van
De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. Kerver

R.C. König

Bijlage 1 bij nota en Raadsvoorstel 2022-25

Gekopieerd uit het e-mailbericht d.d. 27 november 2021 van het Samenwerkingsverband aan Anouk Jocker

Er gelijk maar even naar gekeken. Verwacht van mij geen uitspraken tot 2041 😊.

Zoals ik je al vertelde is het leerlingaantal ook afhankelijk van de spreiding van opleidingsaanbod. Het maakt nogal uit of je voor het hele palet van vso-PrO (leerlingen die nu op de Bolster zitten) tot en met gymnasium (incl. de andersbegaafden met autisme bijv.) gaat of dat er wordt gekozen voor vmbo-vwo (onder- en/of bovenbouw) en alles wat daartussen zit.

Uit hun prognose maak ik op dat ze voor de hele range willen gaan.

Er gaan nu ongeveer 20 leerlingen naar VSO-Praktijk onderwijs (Zmog) naar Voorst. Zij hebben specifieke deskundigheid voor deze doelgroep, vervullen een regionale functie (stedendriehoek) en zij gaan over naar De Onderwijsspecialisten. Deze doelgroep vraagt specifieke deskundigheid en een daarbij passende onderwijsomgeving.

In het visie document gaan we uit van terugloop in het verwijzingspercentage (ambitie naar het landelijk gemiddelde). Qua aantal **cluster 4** leerlingen (60% van alle vso leerlingen gaat naar cl4) zou je bij 3,6% VSO uitkomen op ongeveer 100 leerlingen. Blijft het rond de 4,5% (op zich al een pittige opdracht) dan kom je uit op 125 leerlingen maximaal (uitgaande van 4800 leerlingen in totaal).

Dat maximum betreft dan alle cluster 4 vso leerlingen, ook die met heel specifieke ondersteuningsbehoefte. Het is de vraag of het haalbaar is al die deskundigheid in de relatieve kleine vso school voor handen te kunnen hebben. Verspreid over alle opleidingsniveaus en verdeeld over alle leeftijdscategorieën (12-18 jaar). Valt bijvoorbeeld VSO-Praktijkonderwijs (de Bolster) erbuiten dan gaat het over een stuk minder leerlingen.

Het is aannemelijk dat VSO Deventer ook een regio functie zal blijven vervullen (nu komt ook 20-30% van 'buiten'). Net zoals het ook aannemelijk is dat niet alle Deventer vso (cluster 4) leerlingen binnen Deventer naar school zullen gaan.

Sotog zal het onderwijs van onder af (beginnen bij instroom in leerjaar 1) willen gaan opbouwen, dan heb je het dus over te verwachten leerlingenaantallen voor over 4-5 jaar. Best ver vooruit.

Kortom, op de middellange termijn, uitgaande van de huidige cijfers, zou het dus uit kunnen komen op maximaal 125 ll., dat betreft dan **alle VSO cluster 4** leerlingen binnen dit SWV (nu nog ruim 4800 leerlingen).

In de verdergaande samenwerking met VO (inclusiever onderwijs) is een lager aantal de ambitie. Maar liever plek over voor 5 leerlingen dan 1 leerling te moeten weigeren wegens ruimte gebrek, lijkt me.

Heb je hier voldoende aan?

Met vriendelijke groet,

Marc van Rooden

Directeur Samenwerkingsverband VO Deventer

Aan de gemeente Deventer
t.a.v. dhr. de Graaf
Grote Kerkhof 1
7411 KT Deventer

Advies vervangende nieuwbouw VSO cluster 4 Deventer

Geachte heer de Graaf,

Onderstaand mijn advies inzake uw vragen aangaande vervangende nieuwbouw voor een VSO cluster 4 school in de gemeente Deventer.

Ik heb de onderhavige problematiek vanuit de volgende perspectieven belicht:

- Landelijke trends en ontwikkelingen aangaande passend onderwijs enz.
- Good practices met betrekking tot “brede” VSO cluster 4 scholen
- Objectieve informatie ten aanzien van de werkwijze van SOTOG inzake dit type onderwijs
- Conclusie

Als basis voor dit onderzoek heb ik de volgende documenten geraadpleegd:

- De Staat van het Onderwijs 2021 (Inspectie OCW)
- Inspectierapporten Stichting SOTOG
- Prognose leerlingaantal VSO cluster 4 Pronexus
- Strategisch Beleidsplan SOTOG
- Visiedocument SWV Voortgezet Onderwijs Deventer 19 april 2021

Tevens heb ik een aantal gesprekken gevoerd met bestuurders/directeuren van vergelijkbare scholen in den lande.

Landelijke ontwikkelingen:

Uit de meest recente publicatie van de Staat van het Onderwijs blijkt dat er sprake is van stabilisatie van het aantal leerlingen in het VSO, het landelijke deelnamecijfer is inmiddels opgelopen naar 3,8%. (SWV Deventer hanteert nog het oude percentage van 3,6%). Ook het aantal thuiszitters neemt toe. Tevens blijkt dat er steeds minder leerlingen de switch maken vanuit het VSO naar het reguliere VO. Dit heeft ongetwijfeld te maken met de gesignaleerde toegenomen complexiteit van de individuele ondersteuningsvragen van de leerlingen. Ook wordt melding gemaakt van een toegenomen rechtstreekse instroom vanuit het regulier VO in het VSO, waarbij steeds meer leerlingen kiezen voor een diplomagerichte leerweg binnen het VSO.

Positionering VSO cluster 4 binnen het onderwijscontinuüm van Deventer:

De doelgroep van een (voormalige) cluster 4 organisatie kenmerkt zich door de behoefte aan een duidelijk gestructureerd programma waarbinnen optimale ruimte is om arrangementen op maat te maken. Arrangementen met als basis onderwijs, en waar nodig en/of gewenst de verbinding met jeugdhulp en/of arbeid te realiseren is. Volume is gewenst om te kunnen differentiëren zowel in aantal als inhoud van de arrangementen. Samenwerking met andere onderwijsvoorzieningen biedt meer mogelijkheden voor beide partijen.

In het verlengde hiervan heeft het samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Deventer de voorkeur uitgesproken om het aanbod van speciaal onderwijs meer te organiseren per niveau en in de nabijheid van regulier onderwijs. Hoe dichterbij elkaar georganiseerd, des te eenvoudiger en intensiever de samenwerking en des te toegankelijker de voorhanden zijnde expertise. Het 'oversteken' van leerlingen tussen specialistisch en regulier aanbod (hybride onderwijsvormen), vanuit een flexibele en meer op maat programmering, wordt hierdoor eveneens makkelijker te organiseren. Met name de pedagogische kennis is daarbij van belang, ten aanzien van vakdidactiek kan gebruik gemaakt worden van de docenten in het reguliere onderwijs. Leerlingen zouden dan ingeschreven kunnen worden in het speciaal onderwijs, zodat gebruik gemaakt kan worden van de ruimere mogelijkheden en de grotere flexibiliteit ten aanzien van onderwijstijd en het doen van (staats)examens. Dit streven past geheel in de visie van SOTOG om, middels een "living apart together" concept, mogelijkheden te creëren voor samenwerking met het regulier onderwijs waarbij het specifieke pedagogisch klimaat, welke zo kenmerkend is voor het speciaal onderwijs, wordt behouden.

Good practices:

Onderstaand een korte schets van een drietal scholen met eenzelfde profiel zoals beoogd voor de vestiging in Deventer:

- Veldwijk te Tegelen (Onderwijsgroep Buitengewoon)
- SG Harreveld te Harreveld (Stichting Aloysius)
- Brederodecollege te Breda
- de Veenlanden Almelo
- De Elimschool Hellendoorn

Deze scholen slagen er in om een breed pakket aan te bieden (van arbeidsmarktgericht tot en met HAVO).

Kenmerkend voor deze scholen is kleinschaligheid gecombineerd met een sterk pedagogisch klimaat. Veel ruimte voor individueel maatwerk waardoor aangesloten kan worden bij de individuele ondersteuningsbehoefte van de leerling. Veelal is er sprake van een afwisseling tussen praktische en theoretische lesactiviteiten. Ook een goed georganiseerd stageplan behoort tot de standaardaanpak. Binnen alle scholen is samenwerking met Jeugdhulp vorm gegeven gezien de vraagstellingen van de jongeren en vaak hun ouders.

SOTOG:

Hierbij baseer ik mij op een recent inspectierapport, het strategische beleidsplan en de zogenaamde “schoolgidsen deel B”, waarin de SOTOG scholen verantwoording afleggen over de onderwijsopbrengsten.

Uit het geraadpleegde inspectierapport:

“Het bestuur staat dichtbij de scholen en weet wat er speelt. De bestuurders acteren met de menselijke maat in hun achterhoofd. Het bestuur en de scholen spelen bovendien goed in op regionale ontwikkelingen. Zo zijn er initiatieven ontplooid om thuisnabij onderwijs te verzorgen en onderwijs voor leerlingen die intensieve begeleiding nodig hebben. Het bestuur en de scholen maken daarmee hun motto waar: 'geen kind tussen wal en schip'. De samenwerking in de regio is belangrijk voor de scholen en het bestuur. De scholen hebben een redelijk grote zelfstandigheid om zelf keuzes te maken. De scholen die we bezochten hebben een ondersteunend en tevens een op leren gericht klimaat. Een sterk punt van de meeste vso-scholen van dit bestuur zijn de gevarieerde mogelijkheden om een diploma te halen.”

Ook in het strategisch beleidsplan wordt deze visie benadrukt. Uit de publicaties met betrekking tot de opbrengsten blijkt ook dat SOTOG succesvol een breed onderwijsaanbod combineert met een kleinschalige setting.

Succesfactoren ten aanzien van deze werkwijze:

Bij al deze scholen wordt de basis gevormd door een goed pedagogisch klimaat waarbij ruimte is om in te spelen op de individuele ondersteuningsbehoefte van iedere leerling. Hierbij zijn de kwalificerende onderwijsdoelen meer middel dan doel op zich.

Door het lesprogramma zoveel mogelijk te personaliseren en optimaal aan te sluiten bij de talenten van de leerling is het mogelijk een breed aanbod te doen binnen een relatief kleine setting, digitale hulpmiddelen kunnen hierbij ondersteunen. Ook het werken met zogenaamde IVIO pakketten is een beproefd middel om dit doel te bereiken.

Ook het bieden van een afwisselend lesprogramma met zowel praktijk als theorie is als succesfactor aan te merken. Tevens is een goed georganiseerd stageprogramma van belang.

Een dergelijke aanpak is alleen te realiseren in nauwe samenwerking met partners uit de jeugdhulp en het onderwijs. Onderwijs-zorgarrangementen en symbioseactiviteiten met het regulier voortgezet onderwijs en het MBO zijn hierin kansrijk. Met name de symbiosemogelijkheden met het regulier onderwijs zijn hierbij kansrijk te noemen, maar ook het verder uitnutten van de reeds bestaande contacten met zorgorganisaties in de regio.

Advies:

Op basis van deze informatie kom ik tot het volgende advies;

Het moet mogelijk zijn om een breed pakket onderwijsarrangementen aan te bieden aan de beoogde groep leerlingen mits daarbij wordt voorzien in genoemde succesfactoren. SOTOG heeft binnen haar organisatie een aantal VSO cluster 4 scholen waarbij dit ook wordt gerealiseerd. Tevens blijkt uit de ingewonnen informatie dat SOTOG in staat is om maatwerkoplossingen te organiseren voor leerlingen met een zeer complexe problematiek, dit in nauwe samenwerking met zorgpartners. Ik refereer hierbij aan de zogenaamde 1:1 klassen. Overigens zie ik nog een extra kansrijke propositie in het aanbod van de entree opleiding in samenwerking met het ROC.

Indien Deventer kiest voor een sterke VSO cluster 4 voorziening dan voorzie ik relatief weinig uitstroom naar VSO voorzieningen elders, alleen voor heel specifieke ondersteuningsvragen zou dit aan de orde kunnen zijn. De andere SOTOG locaties hebben allemaal een regionale functie, ook elders in het land is dit een herkenbaar patroon.

Ik zie vooralsnog geen bedreigingen waar het gaat om ontwikkelingen in de regio, deze zijn niet dermate specifiek dat dit een aanzuigende werking zal hebben. Overigens kan de gemeente Deventer hier ook op sturen middels het leerlingenvervoer. Immers wanneer de gemeente een keuze maakt voor een thuisnabije onderwijsvoorziening lijkt het opportuun om dit ook in het flankerend beleid tot uitdrukking te laten komen.

Bij de uitwerking van de plannen adviseer ik om in het programma van eisen voor de beoogde huisvesting nadrukkelijk aandacht te besteden aan 'flexibiliteit'. De huidige en toekomstige gebruikers kennen een pallet aan complexe en diverse ondersteuningsvragen waarbij 'standaardisering' niet de juiste methodiek is maar er juist behoefte is aan veel werk- en speelruimte. Creatief omgaan met de gebouw technische mogelijkheden is gewenst om adequaat op die behoefte te kunnen blijven inspelen.

Met betrekking tot het gymnastieklokaal:

Gezien de complexiteit en de diversiteit aan ondersteuningsvragen lijkt het mij zeer zeker aanbevelenswaardig om te voorzien in een eigen gymnastieklokaal. Er is de behoefte om alle leerlingen flexibel gebruik te kunnen laten maken van deze 'fysiek' noodzakelijke mogelijkheid. Uiteraard binnen de lessen lichamelijke opvoeding, maar ook binnen de gewenste trainingen m.b.t. sociaal-emotionele ontwikkeling, alsook voor de (psychomotorische) therapieën die in samenwerking met de Jeugdhulp binnen de integrale samenwerking plaatsvinden. Voortdurende nabijheid van collega's is voorwaardelijk om voor deze doelgroep dit pakket aan activiteiten op een verantwoorde wijze te kunnen realiseren. Bovendien zou, indien het aanbod elders plaatsvindt, dit een groot aantal verkeersbewegingen tot gevolg hebben wat niet passend is binnen de beoogde structuur van de school.

Uiteraard ben ik graag bereid tot een mondelinge toelichting. Ik wens u succes met uw verdere besluitvorming.

Met vriendelijke groet,

Ciao

Bart van Kessel
Amsterdam, 23 december 2021

Bijlage 3 bij nota en raadsvoorstel 2022-25

IHP 2021-2026			Uitwerking IHP			meerkosten
voorziening	investering	kap.last jr. 1	voorziening	investering	kap.last jr. 1	kap.last.jr. 1
Splithofstr. 75 lln	€ 3.370.025	€ 158.391	Splithofstr. 125 lln	€ 4.999.203	€ 234.540	-€ 76.149
Gymzaal Splithofstr.	€ 0	€ 0	gymzaal Splithofstr	€ 1.434.990	€ 67.445	-€ 67.445
Uitbreiding KC B. tijdelijk*	€ 600.200	€ 53.218	Uitbr.KC B. permanent	€ 1.112.993	€ 56.286	-€ 3.068
totalen	€ 3.970.225	€ 211.609		€ 7.547.186	€ 358.271	-€ 146.662
* tijdelijk afschrijving in 15 jaar; permanent in 35 jaar (restduur Kindcentrum Borgele)						

Bijlage 3 bij nota en raadsvoorstel 2022-25

IHP 2021-2026			Uitwerking IHP			meerkosten
voorziening	investering	kap.last jr. 1	voorziening	investering	kap.last jr. 1	kap.last.jr. 1
Splithofstr. 75 lln	€ 3.370.025	€ 158.391	Splithofstr. 125 lln	€ 4.999.203	€ 234.540	-€ 76.149
Gymzaal Splithofstr.	€ 0	€ 0	gymzaal Splithofstr	€ 1.434.990	€ 67.445	-€ 67.445
Uitbreiding KC B. tijdelijk*	€ 600.200	€ 53.218	Uitbr.KC B. permanent	€ 1.112.993	€ 56.286	-€ 3.068
totalen	€ 3.970.225	€ 211.609		€ 7.547.186	€ 358.271	-€ 146.662
* tijdelijk afschrijving in 15 jaar; permanent in 35 jaar (restduur Kindcentrum Borgele)						

Aan de gemeente Deventer
t.a.v. dhr. de Graaf
Grote Kerkhof 1
7411 KT Deventer

Advies vervangende nieuwbouw VSO cluster 4 Deventer

Geachte heer de Graaf,

Onderstaand mijn advies inzake uw vragen aangaande vervangende nieuwbouw voor een VSO cluster 4 school in de gemeente Deventer.

Ik heb de onderhavige problematiek vanuit de volgende perspectieven belicht:

- Landelijke trends en ontwikkelingen aangaande passend onderwijs enz.
- Good practices met betrekking tot “brede” VSO cluster 4 scholen
- Objectieve informatie ten aanzien van de werkwijze van SOTOG inzake dit type onderwijs
- Conclusie

Als basis voor dit onderzoek heb ik de volgende documenten geraadpleegd:

- De Staat van het Onderwijs 2021 (Inspectie OCW)
- Inspectierapporten Stichting SOTOG
- Prognose leerlingaantal VSO cluster 4 Pronexus
- Strategisch Beleidsplan SOTOG
- Visiedocument SWV Voortgezet Onderwijs Deventer 19 april 2021

Tevens heb ik een aantal gesprekken gevoerd met bestuurders/directeuren van vergelijkbare scholen in den lande.

Landelijke ontwikkelingen:

Uit de meest recente publicatie van de Staat van het Onderwijs blijkt dat er sprake is van stabilisatie van het aantal leerlingen in het VSO, het landelijke deelnamecijfer is inmiddels opgelopen naar 3,8%. (SWV Deventer hanteert nog het oude percentage van 3,6%). Ook het aantal thuiszitters neemt toe. Tevens blijkt dat er steeds minder leerlingen de switch maken vanuit het VSO naar het reguliere VO. Dit heeft ongetwijfeld te maken met de gesignaleerde toegenomen complexiteit van de individuele ondersteuningsvragen van de leerlingen. Ook wordt melding gemaakt van een toegenomen rechtstreekse instroom vanuit het regulier VO in het VSO, waarbij steeds meer leerlingen kiezen voor een diplomagerichte leerweg binnen het VSO.

Positionering VSO cluster 4 binnen het onderwijscontinuüm van Deventer:

De doelgroep van een (voormalige) cluster 4 organisatie kenmerkt zich door de behoefte aan een duidelijk gestructureerd programma waarbinnen optimale ruimte is om arrangementen op maat te maken. Arrangementen met als basis onderwijs, en waar nodig en/of gewenst de verbinding met jeugdhulp en/of arbeid te realiseren is. Volume is gewenst om te kunnen differentiëren zowel in aantal als inhoud van de arrangementen. Samenwerking met andere onderwijsvoorzieningen biedt meer mogelijkheden voor beide partijen.

In het verlengde hiervan heeft het samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Deventer de voorkeur uitgesproken om het aanbod van speciaal onderwijs meer te organiseren per niveau en in de nabijheid van regulier onderwijs. Hoe dichterbij elkaar georganiseerd, des te eenvoudiger en intensiever de samenwerking en des te toegankelijker de voorhanden zijnde expertise. Het 'oversteken' van leerlingen tussen specialistisch en regulier aanbod (hybride onderwijsvormen), vanuit een flexibele en meer op maat programmering, wordt hierdoor eveneens makkelijker te organiseren. Met name de pedagogische kennis is daarbij van belang, ten aanzien van vakdidactiek kan gebruik gemaakt worden van de docenten in het reguliere onderwijs. Leerlingen zouden dan ingeschreven kunnen worden in het speciaal onderwijs, zodat gebruik gemaakt kan worden van de ruimere mogelijkheden en de grotere flexibiliteit ten aanzien van onderwijstijd en het doen van (staats)examens. Dit streven past geheel in de visie van SOTOG om, middels een "living apart together" concept, mogelijkheden te creëren voor samenwerking met het regulier onderwijs waarbij het specifieke pedagogisch klimaat, welke zo kenmerkend is voor het speciaal onderwijs, wordt behouden.

Good practices:

Onderstaand een korte schets van een drietal scholen met eenzelfde profiel zoals beoogd voor de vestiging in Deventer:

- Veldwijk te Tegelen (Onderwijsgroep Buitengewoon)
- SG Harreveld te Harreveld (Stichting Aloysius)
- Brederodecollege te Breda
- de Veenlanden Almelo
- De Elimschool Hellendoorn

Deze scholen slagen er in om een breed pakket aan te bieden (van arbeidsmarktgericht tot en met HAVO).

Kenmerkend voor deze scholen is kleinschaligheid gecombineerd met een sterk pedagogisch klimaat. Veel ruimte voor individueel maatwerk waardoor aangesloten kan worden bij de individuele ondersteuningsbehoefte van de leerling. Veelal is er sprake van een afwisseling tussen praktische en theoretische lesactiviteiten. Ook een goed georganiseerd stageplan behoort tot de standaardaanpak. Binnen alle scholen is samenwerking met Jeugdhulp vorm gegeven gezien de vraagstellingen van de jongeren en vaak hun ouders.

SOTOG:

Hierbij baseer ik mij op een recent inspectierapport, het strategische beleidsplan en de zogenaamde “schoolgidsen deel B”, waarin de SOTOG scholen verantwoording afleggen over de onderwijsopbrengsten.

Uit het geraadpleegde inspectierapport:

“Het bestuur staat dichtbij de scholen en weet wat er speelt. De bestuurders acteren met de menselijke maat in hun achterhoofd. Het bestuur en de scholen spelen bovendien goed in op regionale ontwikkelingen. Zo zijn er initiatieven ontplooid om thuisnabij onderwijs te verzorgen en onderwijs voor leerlingen die intensieve begeleiding nodig hebben. Het bestuur en de scholen maken daarmee hun motto waar: 'geen kind tussen wal en schip'. De samenwerking in de regio is belangrijk voor de scholen en het bestuur. De scholen hebben een redelijk grote zelfstandigheid om zelf keuzes te maken. De scholen die we bezochten hebben een ondersteunend en tevens een op leren gericht klimaat. Een sterk punt van de meeste vso-scholen van dit bestuur zijn de gevarieerde mogelijkheden om een diploma te halen.”

Ook in het strategisch beleidsplan wordt deze visie benadrukt. Uit de publicaties met betrekking tot de opbrengsten blijkt ook dat SOTOG succesvol een breed onderwijsaanbod combineert met een kleinschalige setting.

Succesfactoren ten aanzien van deze werkwijze:

Bij al deze scholen wordt de basis gevormd door een goed pedagogisch klimaat waarbij ruimte is om in te spelen op de individuele ondersteuningsbehoefte van iedere leerling. Hierbij zijn de kwalificerende onderwijsdoelen meer middel dan doel op zich.

Door het lesprogramma zoveel mogelijk te personaliseren en optimaal aan te sluiten bij de talenten van de leerling is het mogelijk een breed aanbod te doen binnen een relatief kleine setting, digitale hulpmiddelen kunnen hierbij ondersteunen. Ook het werken met zogenaamde IVIO pakketten is een beproefd middel om dit doel te bereiken.

Ook het bieden van een afwisselend lesprogramma met zowel praktijk als theorie is als succesfactor aan te merken. Tevens is een goed georganiseerd stageprogramma van belang.

Een dergelijke aanpak is alleen te realiseren in nauwe samenwerking met partners uit de jeugdhulp en het onderwijs. Onderwijs-zorgarrangementen en symbioseactiviteiten met het regulier voortgezet onderwijs en het MBO zijn hierin kansrijk. Met name de symbiosemogelijkheden met het regulier onderwijs zijn hierbij kansrijk te noemen, maar ook het verder uitnutten van de reeds bestaande contacten met zorgorganisaties in de regio.

Advies:

Op basis van deze informatie kom ik tot het volgende advies;

Het moet mogelijk zijn om een breed pakket onderwijsarrangementen aan te bieden aan de beoogde groep leerlingen mits daarbij wordt voorzien in genoemde succesfactoren. SOTOG heeft binnen haar organisatie een aantal VSO cluster 4 scholen waarbij dit ook wordt gerealiseerd. Tevens blijkt uit de ingewonnen informatie dat SOTOG in staat is om maatwerkoplossingen te organiseren voor leerlingen met een zeer complexe problematiek, dit in nauwe samenwerking met zorgpartners. Ik refereer hierbij aan de zogenaamde 1:1 klassen. Overigens zie ik nog een extra kansrijke propositie in het aanbod van de entree opleiding in samenwerking met het ROC.

Indien Deventer kiest voor een sterke VSO cluster 4 voorziening dan voorzie ik relatief weinig uitstroom naar VSO voorzieningen elders, alleen voor heel specifieke ondersteuningsvragen zou dit aan de orde kunnen zijn. De andere SOTOG locaties hebben allemaal een regionale functie, ook elders in het land is dit een herkenbaar patroon.

Ik zie vooralsnog geen bedreigingen waar het gaat om ontwikkelingen in de regio, deze zijn niet dermate specifiek dat dit een aanzuigende werking zal hebben. Overigens kan de gemeente Deventer hier ook op sturen middels het leerlingenvervoer. Immers wanneer de gemeente een keuze maakt voor een thuisnabije onderwijsvoorziening lijkt het opportuun om dit ook in het flankerend beleid tot uitdrukking te laten komen.

Bij de uitwerking van de plannen adviseer ik om in het programma van eisen voor de beoogde huisvesting nadrukkelijk aandacht te besteden aan 'flexibiliteit'. De huidige en toekomstige gebruikers kennen een pallet aan complexe en diverse ondersteuningsvragen waarbij 'standaardisering' niet de juiste methodiek is maar er juist behoefte is aan veel werk- en speelruimte. Creatief omgaan met de gebouw technische mogelijkheden is gewenst om adequaat op die behoefte te kunnen blijven inspelen.

Met betrekking tot het gymnastieklokaal:

Gezien de complexiteit en de diversiteit aan ondersteuningsvragen lijkt het mij zeer zeker aanbevelenswaardig om te voorzien in een eigen gymnastieklokaal. Er is de behoefte om alle leerlingen flexibel gebruik te kunnen laten maken van deze 'fysiek' noodzakelijke mogelijkheid. Uiteraard binnen de lessen lichamelijke opvoeding, maar ook binnen de gewenste trainingen m.b.t. sociaal-emotionele ontwikkeling, alsook voor de (psychomotorische) therapieën die in samenwerking met de Jeugdhulp binnen de integrale samenwerking plaatsvinden. Voortdurende nabijheid van collega's is voorwaardelijk om voor deze doelgroep dit pakket aan activiteiten op een verantwoorde wijze te kunnen realiseren. Bovendien zou, indien het aanbod elders plaatsvindt, dit een groot aantal verkeersbewegingen tot gevolg hebben wat niet passend is binnen de beoogde structuur van de school.

Uiteraard ben ik graag bereid tot een mondelinge toelichting. Ik wens u succes met uw verdere besluitvorming.

Met vriendelijke groet,

Ciao

Bart van Kessel
Amsterdam, 23 december 2021